

**A JÁRVÁNY HOSSZÚTÁVÚ HATÁSA
A MAGYAR KÖZIGAZGATÁSRA**

LŐRINCZ LAJOS KÖZJOGI KUTATÓMŰHELY

A JÁRVÁNY HOSSZÚTÁVÚ HATÁSA A MAGYAR KÖZIGAZGATÁSRA

Szerkesztette:
Rixer Ádám

Budapest, 2021

Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar

© Szerzők, 2021

Sorozatszerkesztő:

Rixer Ádám

ISSN 2063-4757

ISBN 978-615-5961-56-4

A kötet a „Személyesség a közigazgatásban” c. kutatás részeként valósult meg

Kiadja a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara

Felelős kiadó: Prof. Dr. Miskolczi-Bodnár Péter dékán

A kiadvány nyomdai munkálatait előkészítette:

Patrocinium Kiadó

www.patrocinium.hu

TARTALOMJEGYZÉK

Rixer Ádám

A szerkesztő előszava9

KORMÁNYZÁS, AVAGY A KÖZ IGAZGATÁSÁNAK ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEI

Józsa Zoltán

A kormányzás dilemmái válság idején15

Gellén Márton

A közigazgatás jövője a következő évtizedben: tartós változások járvány idején27

Rixer Ádám

A COVID-19 koronavírus-járvány hatása a magyar közigazgatásra: a kettős fejlődés modellje47

Tóth Judit

Nyelvi ragályok a jogalkotásban69

Csillik Péter

A járvány hosszútávú közgazdasági és közigazgatási hatása77

ALAPJOGOK ÉS AZOK KORLÁTOZÁSA

Klein Tamás

Rémhírterjesztés egykor és ma103

Lapsánszky András

A koronavírus-járvány hatása a hírközlésre és a médiára131

Nagy Attila Mihály

Választások járványhelyzet idején149

Köbel Szilvia

Vírus és vallásszabadság – a vallási közösségek működésének korlátozása a COVID vírus miatt elrendelt különleges jogrendben165

ÖNKORMÁNYZATOK

Gyergyák Ferenc

Önkormányzati rendeletalkotás a 2020. évi veszélyhelyzet idején177

Siket Judit

Veszélyben a helyi önkormányzatok funkcionalitása?203

Hoffman István

Fejlesztéspolitika és a megyei önkormányzatok jövője223

Bencsik András

Önkormányzati pénzügyek veszélyhelyzet idején – újratervezés vagy „csak” kivételes jogrend?237

KÖZSZOLGÁLAT

Hazafi Zoltán – Kajtár Edit

A COVID-járvány hatása a közszolgálati HRM fejlődésére247

Linder Viktória

Covid 19 – transzparencia és participáció a közszolgálatban265

ELJÁRÁSI KÉRDÉSEK

Csatlós Erzsébet

Egy iráni hallgató kiutasítása és az indokolási kötelezettség kérdései283

Hohmann Balázs

Közelebb vagy távolabb? – Gondolatok a fizikai kapcsolattartás hiányának és a közigazgatási hatósági eljárás átláthatóságának kapcsolatáról305

RENDÉSZET ÉS HONVÉDELEM

Móré Sándor – Szilvássy György Péter

A rendészeti és katonai fellépés egyes kérdései járványügyi veszélyhelyzet és járványügyi készültség idején321

Nyitrai Endre

A koronavírus elleni küzdelem és a nemzeti adatvagyon újrahaznosítása a rendőrség vonatkozásában339

OKTATÁS

Árva Zsuzsanna

A koronavírus hatása a felsőoktatási igazgatásra 349

Alpár Vera Noémi

Non scholae, sed vitae discimus 365

EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS IGAZGATÁS A JELEN TÉNYEI ÉS A TUDOMÁNYTÖRTÉNET TÜKRÉBEN

Homicskó Árpád Olivér

A járványhelyzet hatása a magyar egészségügyi ellátórendszerre 397

Kovács Róbert

*A COVID vészhelyzet és az otthoni ellátás - otthoni szociális és
egészségügyi ellátások* 411

Koi Gyula

*A közegészségügyi igazgatás és a járványügy szerepe a honi közigazgatás-
tudományok egyes elméleti művelőinek munkásságában* 425

KÖZBESZERZÉS

Nyikos Györgyi – Erdei-Derschner Katalin

A járvány hatása a közbeszerzésre 447

Héder Ákos

Közbeszerzés a koronavírus idején 465

NYELVI RAGÁLYOK A JOGALKOTÁSBAN

A fertőző betegségek és járványok, vagy a népnyelv szerinti ragályok, valamint a gyógyításuk, megelőzésük kérdései a jogi szaknyelvben már régóta jelen vannak, legalább azóta, hogy az állam megszervezte az orvosi ellátást és a társadalombiztosítást. Ez mégsem jelenti automatikusan azt, hogy az általános magatartási szabályokat teljesen vagy részben érthetetlenül fogalmazhatjuk meg.¹ Például a koleráról szóló párizsi egyezmény majdnem száz év távolából is egyértelmű: a hajó utasait mikor kell fertőzöttnek, mikor gyanúsnak és mikor szabadon közlekedőnek minősíteni, és mi az utasokkal a teendő.

„*Fertőzöttnek* kell tekinteni a hajót, ha koleraeset van rajta, vagy ha koleraeset volt a kikötőbe érkezését megelőző öt napon belül. *Gyanúsnak* kell tekinteni a hajót, ha az elindulás pillanatában vagy útközben koleraeset volt rajta, de a megérkezés előtti öt nap alatt új eset nem merült fel. Gyanúsnak kell tekinteni mindaddig, amíg az ebben az egyezményben előírt rendszabályok alkalmazásának nem vetették alá. *Ragálymentesnek* kell tekinteni a hajót, ha sem elinduláskor, sem útközben, sem érkezéskor nincs koleraesete. Ez még abban az esetben is áll, ha járvány által érintett kikötőből jön, vagy ha a járvány által érintett területről jövő személyek vannak rajta. A kolera előírt összes rendszabályok alá kell vonni azokat az eseteket, amelyek a kolera klinikai ismervét tüntetik fel, habár nem találtak koleracsirákat, vagy olyan csirákat találtak, amelyek nem mutatják a koleracsira jellegét. A felismert csirahordozók partraszállásuk után a hajó érkezésekor mindazon kötelezettségek alá esnek, amelyeket az érkezési ország saját törvényei az alattvalókra hárítanak.”²

Pedig akadnak benne szakkifejezések (koleracsíra, alattvalók, kötelezettséget hárít, kötelezettség alá esik), sőt az egyszerűsítés érdekében magát a hajót, és nem annak utasait kategorizálja. Elég egyszer elolvasni, a kikötői dolgozóknak és a hajósoknak is kétségek nélkül alkalmazható. A mai nemzetközi közegben nem hasonlítható ehhez, hogy „*a küldöttség az ENSZ szerepével kapcsolatban képviselje hazánk álláspontját, miszerint a koronavírus járvány vonatkozásában megvalósított multilaterális együttműködés kapcsán szükséges felmérnünk a tanulságokat, és kiértékelnünk a megtett lépések hasznosságát, annak érdekében, hogy a jövőben a nemzetközi közösség sikeresen fel tudjon lépni a globális kihívásokkal szemben*”.³ Nem lennék a küldöttség tagja, pedig lehet, hogy csak érdeklődni

1 NEMES Csaba: Vörösmarty és a magyar orvosi szaknyelv a reformkorban. A magyar orvosi műnyelv kialakulásáról és fogadtatásáról. *Magyar Orvosi Nyelv*, 2002/2, 26-35.

2 1930. évi XXXIII. törvénycikk a pestis, a kolera, a sárgaláz, a kiütéses tífusz és a himlő ellen való védekezés tárgyában kötött, Párizsban 1926. évi június hó 21-én kelt nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről, 29. cikk.

3 1452/2020. (VII. 30.) Korm. határozat az ENSZ Közgyűlésének 75. ülészakán való magyar részvételtől, 1/b.pont.

kellene, vajon más országok mit tettek, mi vált be náluk a járvány idején, hogyan kezelték a betegeket és óvták a lakosságot? Pedig a jogi szabályozás normatív tartalmának közérthető formába öntési módszereit már sok országban kidolgozták, különösen ott, ahol a jogalkotásnak a kultúrája magasabb szinten áll.⁴

A koronavírus járvány lenyomata a hatályos jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök jogi nyelvében elsősorban a *militáns/katonai nyelvezetből* származó, valamint a *közegészségügyből* vett terminológiai és a helyesírási diverzitás bővülésében, a rendszeti nyelv kínosan pontos, száraz, nehézkes, túlsúlyos mondatokból, a funkcióiág szerkezetekből álló szövegekben, az erős nominalizációban jelenik meg. A tanulmányban a hosszú távú hatásokat még nem tudjuk elemezni, de nem haszontalan a már érzékelhető sajátosságokat áttekinteni, mert árulkodnak a közhatalom természetéről.

A jogi nyelvre bizonyára befolyással van az a tény, hogy a normalitástól átmenetileg eltérő jogrendben a különleges felhatalmazásokat kumuláltan alkalmazzák, mivel egyidejűleg tart a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet, a veszélyhelyzet, majd a helyébe lépő egészségügyi válsághelyzet. Hol itt a jogkorlátozások fokozatossága a helyzethez igazodva?⁵ Közben az Alaptörvény kilencedik módosítása éppen a különleges jogrendet szabja át, amely változtatás 2023-ban lép csak életbe. 2020-21-ben pedig a rendeleti kormányzás miatt nem csak a nyelv, de a jogforrási rendszer működése is változik. Bár ülészik a parlament, a kormány rendeletek sokaságával írja felül a törvényeket is. Ez a rendelet-áradat 2020-ban (732) éppen akkora volt, mint 2014-2018 között a teljes ciklus összes elfogadott törvénye (730). A kormány 2019-ben csak 366, 2018-ban pedig 324 rendeletet fogadott el, vagyis dupla fordulatszámra kapcsolt a járvány kitörésével a rendeletalkotás. Ma az Alaptörvényben kétannyi jogcím van a rendkívüli jogrend bevezetésére, amely a kilencedik módosítással csökken (csak hadiállapot, szükségállapot és veszélyhelyzet ad erre alapot), míg a bevezetésének indokai bővülnek, nehezítve köztük az elhatárolást (például mi okozhat élet-és vagyonbiztonságra súlyos veszélyeztetést, az elemi csapásokon és ipari katasztrófákon kívül) és annak megítélését, mennyiben indokolt a rendkívüli intézkedésekkel az alapjogokat - az ismert alkotmányos mércénél jobban, a lényeges tartalomig – lerontani.⁶

4 ÜVEGES István: Közérthetőség a jogi nyelvben: követelmény és/vagy kultúra? *Magyar Jogi Nyelv*, 2019/2, 1-7.

5 MÉSZÁROS GÁBOR: Indokolt-e különleges jogrend koronavírus idején? Avagy a 40/2020. (III.11.) Korm.rendelettel összefüggő alkotmányjogi kérdésekről. *Fundamentum*, 2019/3-4, 63-72.

6 „A veszélyhelyzet 51. cikke (1) A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető súlyos esemény – különösen elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség – esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdethet ki. (2) A veszélyhelyzet harminc napra hirdethető ki. (3) A Kormány a veszélyhelyzetet az Országgyűlés felhatalmazása alapján meghosszabbíthatja, ha a veszélyhelyzet kihirdetésére okot adó körülmény továbbra is fennáll”. „56. cikke (1) A köztársasági elnök jogosult a hadiállapot kihirdetésére, a szükségállapot kihirdetésére és meghosszabbítására, valamint arra, hogy felhatalmazza a Kormányt a veszélyhelyzet meghosszabbítására, ha az Országgyűlés e döntések meghozatalában akadályoztatva van. (2) Az Országgyűlés elnöke, az Alkotmánybíróság elnöke

A járvány alatt felduzzadt rendeletalkotást a szóhasználat nehezen magyarázható szórtsága jellemzi, amelyet a rendeleti jogalkotásra felhatalmazást adó törvény (a 2020 novemberében kihirdetett 2020. évi CIX. tv.), vagyis a második hullám elleni védekezés bizonyos fokig egységesített. Persze nem szándékosan, hanem elsősorban azzal, hogy a felhatalmazásnak köszönhetően született (a példában említett törvény alapján 45) kormányrendelet a címében vagy a felhatalmazást idéző mondatában szerepeltette a törvényi kifejezést (koronavírus-világjárvány). Másfelől, az EU irányelvei és rendeletei is egységesítették, bizonyos fokig, a jogharmonizációs záradékok és a magyar jogba átültetés révén a szóhasználatot, ide értve a körülíró, megértést nehezítő fogalmazást.⁷

A következő táblázat összegzi a sajátos, a járványügyi időszak alatt keletkezett jogi normák (jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök) terminológiai változásait, a koronavírusnak köszönhetően. Ezek újak vagy meglévő kifejezések, szókapcsolatok gyakrabban, esetleg más összetételben fordulnak elő. A vizsgálódást nem terjesztettem ki az önkormányzati rendeletekre és normatív határozatokra, azaz csak az országos szabályozási eszközöket, továbbá a gyakoriság változását vizsgáltam. Ez viszonylagos, hiszen a módosító szabályt a jogtár a régi szabály helyén tünteti fel,⁸ ám a jogtár segítségével még ennyit sem lehetne megállapítani.

1. Táblázat

Kifejezés, szókapcsolat	Előfordulása	Gyakorisága	Megjegyzés
rendkívüli	4379 jogi normában	2020-ban legalább a 10 százaléka keletkezett	a betegség és a veszély különböző kifejezéseivel együtt, a normalitástól eltérést sulykolja
veszélyhelyzet	1098 jogi normában	2020-ban ebből 377 keletkezett	Alaptörvény kilencedik módosítása csak 2023-ban lép életbe
akcióterv	742 jogi normában	2020-ban ebből 121 keletkezett	katonai nyelv jellemzője
operatív törzs	625 jogi normában	2020-ban ebből 112 keletkezett	katonai nyelv jellemzője

és a miniszterelnök egybehangzóan állapítja meg az Országgyűlés akadályoztatása tényét, ha az Országgyűlés nem ülésezik, és összehívása az idő rövidege, továbbá a különleges jogrend kihirdetésére okot adó körülmény miatt elháríthatatlan akadályba ütközik. (3) Az Országgyűlés az akadályoztatásának megszűnése utáni első ülésén az akadályoztatásának hiányában alkalmazandó szabályok szerint dönt a köztársasági elnök (1) bekezdés szerinti döntésének indoklásáról és jogszerűségéről, valamint felülvizsgálja a különleges jogrendben alkalmazott rendkívüli intézkedéseket.”

7 Például lásd a 2011/16/EU tanácsi irányelvnek az adózás területén az információk benyújtására és cseréjére vonatkozó egyes határidőknek a Covid19-világjárvány miatti sürgősen szükséges halasztása kezelésének érdekében történő módosításáról szóló, 2020. június 24-i (EU) 2020/876 tanácsi irányelvét.

8 Nemzeti Jogszabálytár <https://njt.hu/> (2021. 02. 02.)

online	618 jogi normában	2020-ban ebből 71 keletkezett	idegen szóként vette át a jogi nyelv
koronavírus(-)	412 jogi normában	2020 előtt csak összesen 13 jogi normában fordult elő	csak ötödük fordul elő kormányhatározatban, a többi kormányrendeletben és törvényekben szerepel
tisztiorvos	243 jogi normában	2020 előtt keletkeztek	2020-ban csak néhány új norma, a többi módosítás
világjárvány	174 jogi normában	ennek legalább 87 százaléka 2020-ban született	az elsőpró többségük kormányrendeletben és miniszteri rendeletekben jelenik meg, gyakran módosító szabályokban
ragály	105 jogi normában	2020 előtt keletkeztek	népnyelvi kifejezés, 2020-ban csak két új előfordulását találtuk
akciócsoport	88 jogi normában	2020-ban újként csak 7 született	újabb katonai nyelvi kifejezés
moratórium	86 jogi normában	2020-ban ebből 13 keletkezett	elsősorban pénzügyi szabályokban
távolságtartás	32 jogi normában	2020-ban ebből legalább 6 keletkezett	még törvényben és főleg kormányrendeletben, magatartási szabályként,
pandémia, pandémiás	27 jogi normában	2020-ban született legalább 7	A normáknak csak a kisebb része törvény, rendelet, a többi miniszteri, ORFK, OKF utasítás, kormányhatározat
lélegeztetőgép	26 jogi normában	2020-ban született legalább 6	egészségügyi jogszabályokban
szájmaszk	19 jogi normában	2020-ban csak 4 keletkezett	nem csak egészségügyi normákban, pl. büntetés-végrehajtásban
covid-19(-)	11 jogszabályban	2020-ban született legalább 7	törvényeket, kormány-és miniszteri rendeleteket árasztott el
járvány(-)	1028 jogi normában	2020-ban ebből mintegy harmada keletkezett	elsősorban összetételekben és átfedésben a fentiekkel, pl. járványügyi, koronavírus-járvány, de állategészségügyben is, nem csak a humánjárványoknál

A táblázatból kitűnik, hogy a különleges jogrend kifejezései milyen nagy arányban kerültek be 2020-ban és maradtak benne a jogszabályok és közjogi szervezetszabályozók szövegébe, noha a sajátos közigazgatási intézkedéseket a meglévő, a katasztrófa elhárításról és az egészségügyről szóló törvények alapján is elrendelhetnék volna.⁹ Ez a militáns

⁹ VÖRÖS Imre: *Különleges jogrend katonákkal – mindörökké?* Budapest, Eötvös Károly Közpo-

nyelv azonban az átmeneti szabályokkal együtt behozta az *egészségügyi válsághelyzet* jogintézményét, amelyet akkor rendelnek el, ha *járványügyi szükséghelyzet* van, sőt már a *járványügyi készültség* esetén is. Tehát a kormány az egészségügyi válsághelyzet elrendelésével járványügyi készültséget vezetett be, elvégre *tömeges megbetegedést okozó humánjárvánnyal összefüggő veszélyhelyzetről* van szó. Nem igazán egyértelmű, mert az Alaptörvény elemi csapásról és ipari katasztrófáról szólva alkotta meg a veszélyhelyzet kategóriáját, de ez magába olvasztotta a járványt is, vagyis mintegy megelőlegezte a később elfogadott Alaptörvény-módosítást. Másként fogalmazva, a törvénnyel módosított alkotmányozás a nem-alkotmányos gyakorlatot jogszerűvé tette,¹⁰ némileg csökkentve a fogalmazás zavarait. A kodifikációs ellentmondásokat ez nem mérsékelte, hiába született nagy számban kétharmados törvény, amely a különleges intézkedéseket szabályozza, ide értve az alapjogok közigazgatási, büntetőjogi, honvédelmi és rendészeti korlátozását. A szabályok másik része olyan felhatalmazásokat, hatásköri és érdemi szabályokat tartalmaz, amelyeknek a vírus elleni védekezéshez, a gyógyításhoz nincs közük, vagy legfeljebb áttételesen. Az egyeztetés nélküli, hatásvizsgálatot mellőző, gyors és nem nyilvános jogalkotás eredménye a gyakori módosítás, az érthetőség, a logika hiánya, a diffúz szóhasználat. Néhány példát idézünk.

A pandémia egy évtizede csak influenzajárványt jelentett, és készült *Influenza Pandémia Terv*, sőt *Nemzeti Influenza Pandémiás Terv*, létrehozták az *Influenza Pandémia Bizottságot* is, amely nem törődött vele, hogy ugyanabban a normában volt *pandémiaterv* és *pandémia terv*. A kis-és nagybetű, az egybe-és különírás még azonos normán belül sem sikerült, mert elvonta a figyelmet „*az „A” vírus okozta pandémiás oltóanyag külföldi értékesítésének támogatásához szükséges intézkedések*” sokasága, tehát koordinálni kellett „*az influenza pandémiával és egyéb biológiai védelemmel kapcsolatos központi és területi feladatokat*”.¹¹ Ugyanis kiderült, hogy a madárinfluenza eltér a rendes influenzától, „*a pandémiás influenza és egyéb komolyabb fertőző betegségek*” mellett, a „*kockázatok eredhetnek bűncselekményekből (a fegyverek elterjedése, kereskedelme), balesetekből (ipar, közlekedés, laboratóriumok) vagy természeti veszélyekből (pandémiák)*”.¹² Ezért nélkülözhetetlen a „*pandémiás kezelési terv*”, a „*pandémiás helyzetből eredő átmeneti halasztás*”, a „*középületek pandémiás felkészítési terve*” a versenyképesség javítására, ha „*tovább nő a fertőzöttek száma, ami jelentős pandémiát jelent*”.¹³ Az biztos, hogy a „*koronavírus járvány idején a nemzetközi szervezetek, köztük az ENSZ sem volt képes hatékony megoldásokat nyújtani a pandémia elleni küzdelemben*”, ha egyszer nem volt

litikai Intézet, 2021. január 30. http://ekint.org/lib/documents/1610007006-Publ_Voros_Imre_Kulonleges_jogrend_katonakkal.pdf (2021. 02. 02.)

10 Lásd: 2020. évi LVII. tv., majd 2020. évi LVIII. tv. által módosított, 1997. évi CLIV. tv., 2011. évi CXXVIII. tv. és 283/2020. (VI.17.) Korm. r.

11 28/2009. (IV. 17.) HM utasítás, 2002/2006. (I. 18.) Korm. határozat, 25/2016. (X. 6.) ORFK utasítás, 3/2019. (VI. 6.) BM OKF utasítás.

12 2017. évi CXI. törvény, 2011. évi VII. törvény.

13 590/2020. (XII. 17.) Korm. rendelet, 31/2010. (V. 13.) EüM rendelet, 20/2009. (VI. 18.) EüM rendelet, 1921/2020. (XII. 17.) Korm. határozat, 1906/2020. (XII. 15.) Korm. határozat.

jó „*az influenza pandémiás készülség*”. Nincs más megoldás, mint az „*influenza pandémia elleni ágazati felkészülés folytatása, a pandémiás terv átdolgozása, az interszektoriális tervezés koordinálása*”, még „*a potenciális influenza pandémia kialakulása*” idején.¹⁴ Miért? Mert „*a katasztrófák típusai: e) járványügyi (kiemelten az influenza pandémia és a madárinfluenza) katasztrófák, f) tömeges migráció által okozott humanitárius katasztrófa.*”¹⁵

A katasztrófa megelőzéséhez a COVID Alapból lehetett a „*koronavírus okozta pandémiás helyzet kezeléséhez szükséges kutatás-fejlesztési projekteket azonnali támogatásban*” részesíteni, „*a Koronavírus-járvány Elleni Védekezésért Felelős Operatív Törzs javaslata alapján*”.¹⁶ Ám a főkolompos vírus neve is olyan, mint Ságvári Endrée: *SARS-CoV-2, SARS-CoV-2 koronavírus, Covid19-világjárvány, COVID-19-világjárvány, SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány, CoV-2 koronavírus-világjárvány, COVID-19-koronavírus-világjárvány, COVID-19 fertőzés, COVID-19 betegség, koronavírus-világjárvány, koronavírus világjárvány vagy egyszerűen csak koronavírus-járvány vagy koronavírus*. Ez a jogi mutáció nehezíti „*a biztonságos veszélyhelyzeti gyógyszerellátást*”, mivel „*a koronavírus-világjárvány második hulláma, a SARS-CoV-2 koronavírus*” képében támad a „*koronavírus megbetegedésekkel kapcsolatban*”.¹⁷ Ezért jobb az olyan absztrakt megfogalmazás, mint „*az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó világjárvány*”.¹⁸

A ragály elleni védekezés eszközeinek is ugyanilyen sokfélének kell lennie, és nehezen felfedezhető összefüggésben állhat a járvánnyal: „*orrmaszk, arc és szájmaszk ágyanként 2 darab*”, vagy a „*biztonsági intézkedésekkel kapcsolatban felmerülő költségek, így különösen a lázmérő, maszk, gumikesztyű, koronavírus teszt*”, a *Telemedicina keretében nyújtható különösen telefonos, online vagy más formában megvalósított tanácsadás, hordozható lélegeztetőgép, sőt „a COVID-19 világjárvánnyal összefüggő lélegeztetőgép-készlet magyarországi raktárbázisának kialakítása*”, de segíthet a hiteltörlesztési moratórium, a fizetési haladék és a fizetési moratórium, ahogy a Gazdasági Akcióterv is.¹⁹

Az igazi megoldást pedig a *Koronavírus Kutató Akciócsoport* garantálja, sőt tucatnyi akciócsoport, köztük az adományozást kezdeményezőkkel kooperáló Önkéntesség Akciócsoport, míg a kreatív jogi ötleteket felkaroló Rendkívüli Jogrendi Szabályozásért Felelős Akciócsoport gondoskodik a „*koronavírus világjárvány és negatív hatása elleni*

14 1452/2020. (VII. 30.) Korm. határozat, 4/2013. (VII. 5.) ME utasítás, 5/2009. (VII. 10.) EüM utasítás, 4/2008. (HÉ 39.) EüM utasítás, 18/2019. (VI. 6.) EMMI utasítás.

15 62/2014. (IX. 26.) HM utasítás.

16 1489/2020. (VIII. 11.) Korm. határozat.

17 1617/2020. (X. 1.) Korm. határozat, 509/2020. (XI. 19.) Korm. rendelet, 2020. évi CXVI-II. törvény, 22/2019. (V. 31.) AM rendelet, 1880/2020. (XII. 4.) Korm. határozat, 2/2018. (XII. 28.) MK rendelet, 8/2020. (VI. 12.) KKM rendelet, 409/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet, 2020. évi LVIII. törvény, 488/2020. (XI. 11.) Korm. rendelet, 1281/2020. (VI. 3.) Korm. határozat, 25/2020. (VII. 14.) OGY határozat.

18 23/2020. (VI. 26.) EMMI rendelet, 42/2020. (XI. 24.) EMMI rendelet.

19 60/2003. (X. 20.) ESZCSM rendelet, 2020. évi CXVIII. törvény, 2020. évi LVIII. törvény, 637/2020. (XII. 22.) Korm. rendelet, 5/2006. (II. 7.) EüM rendelet, 1586/2020. (IX. 16.) Korm. határozat, 2020. évi CXXXIII. törvény, 2020. évi CVII. törvény.

hatékony fellépés érdekében szükséges veszélyhelyzeti jogi szabályozás megalkotásáért.²⁰ Végre lesz egy grémium, mert a kodifikátorok a minisztériumokban, a parlamentben már felmentésüket töltik, vagy világgá mentek. Így a kreatív fürkészeknek jutott csak eszébe a jogi terminológia néhány újszerű eleme: például a *raktárkoncert*, a *krízislepárlás*, a *nemzeti oltóanyag*, a *garanciakonstrukció*, a *buszstratégiai koncepció*, az *egészségügyi katonák jogállása*, a *biztonságos veszélyhelyzeti gyógyszerellátás*, a veszélyhelyzet ideje alatt *az építkezések egyszerű bejelentéssel történő megvalósíthatóságának kiterjesztése*, a *földeken fennálló osztatlan közös tulajdon felszámolására irányuló kérelmek benyújthatóságának elhalasztása*, az *egyszerűsített közjegyzői eljárás*, a *beruházások társasági adózási korlátjának enyhítése*, a *digitális oktatással érintett családok segítése*, vagy még merészebben, a szükségből erényt kovácsolva, a *koronavírus-járvány következtében szükségessé vált versenyképesség-növelő támogatások*.²¹ Ha a kreativitás így halad, akkor rövidesen a kodifikációs díjat is kiadják. Addig azonban másnak kell gratulálni. A magyar érdemrend lovagkeresztje polgári tagozatát adományozta a köztársasági elnök *„a koronavírus-világjárvány idején a szükséges egészségügyi eszközök beszerzésében és szállításában nyújtott segítsége, valamint cégcsoportja humanitárius célú felajánlásai elismeréseként Wu Jiang, a CECZ Trade Center Zrt. vezérigazgatója részére*”. Korunk hőse tehát a szponzoráló befektető, nem a közérthetően fogalmazó kodifikátor, a minőségi jogalkotást szervező, a demokratikus vitákat kezdeményező, de nem is a jogalkotástani alapon kritizáló²² vagy tankönyveket író.²³ Még a minősített többséget követelő normák kidolgozása is súlyosan kifogásolható.²⁴ Velünk marad tehát az embereket tárgyként és nem cselekvő alanyként kezelő, nehezen érthető, dehumanizált jogi nyelv,²⁵ nem csak a vándorok nélküli, bár hivatalosan tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet, az ipari katasztrófa vagy természeti csapás nélküli, de életet és vagyont veszélyeztető járvány. Szerencsére a kodifikációs nyelv nem ragályos.

20 1101/2020. (III. 14.) Korm. határozat.

21 1470/2020. (VIII. 6.) Korm. határozat, 21/2020. (VI. 19.) AM rendelet, 488/2020. (XI. 11.) Korm. rendelet, 687/2020. (XII. 29.) Korm. rendelet, 547/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet, 732/2020. (XII. 31.) Korm. rendelet, 171/2020. (IV. 30.) Korm. rendelet, 1684/2020. (X. 21.) Korm. határozat, 501/2020. (XI. 14.) Korm. rendelet, 601/2020. (XII. 18.) Korm. rendelet, 1008/2021. (I. 20.) Korm. határozat.

22 TÓTH Judit – KURTÁN Zsuzsa: A jogszabályok szövege – avagy a jogalkotók szövegelése. Magyar Jogi Nyelv, 2017/1:34-36.

23 TÓTH J. Zoltán (szerk.): *Jogalkotástan. Jogdogmatikai és jogszabály-szerkesztési ismeretek*. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2019.

24 SZENTGÁLI-TÓTH Boldizsár: *Hogyan tovább, kétharmad? A minősített többségű törvényalkotás múltja, jelene, jövője Magyarországon*. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2019.

25 TÓTH Judit: Mi fán terem a (kényszer)betelepítés? *Magyar Jogi Nyelv*, 2017/1, 14-20.